

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUDEȚUL TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Sporul funcționarilor

Sporurile prevăzute prin legea armonizării votate sub guvernul Averescu n'a ajuns să fie aplicată, până la căderea acelui guvern, decât pentru armată și magistratură. Actualul guvern a suspendat întâu aplicarea ei mai departe, iar mai nou a regulat chestiunea prin aducerea unei legi întregitoare. Dupăcum se știe, această lege se referă și la »Corpul bisericesc« și de aceea ne simțim îndemnați a publica aici părțile mai importante ale noilor dispoziții.

Din noua lege.

Art. II. Dispozițiunile din legea armonizării retribuțiilor bugetare privitoare la salarizarea și la reținerile pentru pensii și tabourile ce le însoțesc vor fi luate drept norme pentru stabilirea sporurilor ce se vor da funcționarilor.

Totalitatea acestor sporuri se fixează pentru bugetul 1927 la suma de 2.000.000.000 lei, cari se vor distribui dela 1 Mai 1927 potrivit instrucțiilor ce se vor da de Ministerul Finanțelor, cu avizul comisiei bugetare și cu aprobarea Consiliului de miniștri...

Norme pentru distribuire.

1. Se menține sporul acordat pentru armată și magistratură prin jurnalele consiliului de miniștri publicate în „Monitorul Oficial” Nr. 121, din 5 Iunie și Nr. 133, din 19 Iunie 1927.

2. Se menține suma de 345 milioane lei atribuită pensionarilor, pentru plata sporului pe 8 luni (Mai—Decembrie 1927).

3. Se mențin dispozițiunile circularei ministerului de finanțe, din 2 Iulie 1927, pentru sporurile convenite personalului administrativ.

4. Corpurilor speciale, funcționând la diferitele departamente, li-se vor acorda 80 la sută din sporurile prevăzute de legea armonizării, ținându-se seama în ce privește salarizarea de tipul la care a fost grupat de această lege.

5. Sporurile de mai sus se acordă cu începere dela 1 Mai 1927.

Alte amănunte.

În virtutea deciziunilor de mai sus ale Consiliului de miniștri și pentru executarea lor, d. ministru V. Brătianu a trimis o adresă circulară tuturor celorlalte departamente, prin cari le pune în vedere normele după cari să achite sporurile convenite Corpurilor speciale și anume: agronomilor, arhitecților, *Corpului bisericesc*, al chimiștilor, didactic, geologilor, medicilor, medicilor-veterinari, meteorologilor, silvicultorilor, Corpului tehnic, Monitorului oficial, Corpului referendarilor, siguranței și poliției, P. T. T., catastrului și advocaților din serviciile statului.

Tuturor categoriilor de mai sus se acordă sporul de scumpete prevăzut de legea armonizării cu o reducere de 20 la sută, socotit la cazul funcționarului necăsătorit și cu respectarea repartiției comunelor făcute de lege.

Pantlici greco-orientale

Insemnări pe marginea memoriilor: „Zile trăite” ale episcopului Roman Ciorogariu dela Oradea *)

de PLOTINUS.

Zilele trecute mi-a căzut în mână cartea Preasfințitului R. Ciorogariu, intitulată: „ZILE TRĂITE”. Răsfoind prin ea fără un gând serios de-a o ceti, am deschis-o la pagina 17, unde Preasfințitul autor pune în gura unui țaran cuvintele: „Ne-au opăcit jandarmii pentru pantlicele astea greco-orientale”.

„Pantlică greco-orientală”? Ce-o mai fi și asta? Știam, că sf. Părinte al Romei a păstrat culorile Statului papal, știm apoi, că Evreii, deși mai mult confesiune, încă au culorile lor naționale, dar de „pantlici greco-orientale” n'am mai auzit. Am căutat deci tâleul chiar în cartea Preasfinției Sale și citind mai departe la locul deschis, am aflat, că sub „pantlici greco-orientale” poporul înțelege pantlicele „naționale”. Iar de aici autorul face concluzia, că „națiunea română este identică cu confesiunea greco-orientală”, ceea ce înseamnă că cetățenii, cari nu sunt greco-orientali nici nu sunt Români.

Fără să cred, măcar o clipă, această hazlie anecdotă a păr. episcop Ciorogariu, ticluită pentru a arunca în discuție o teză subversivă, sub o formă naivă, care nu obligă direct pe autor, dar ale cărei concluzii favorabile își permite să le tragă, am rămas uluit în fața unei atari îndrăselni, care, chiar sub actualul regim al prigonirilor confesionale, este cu totul fără păreche.

Indemnat de această descoperire, mi-am făcut silă și am citit toată cartea. Iar ca rezultat al acestei lecturi țin să constat, fără a mai pierde vremea cu introduceri, că Preasfințitul Ciorogariu a publicat cea mai tendențioasă carte din câte s'au scris până acum despre trecutul nostru apropiat, în legătură cu eliberarea noastră de sub jugul străin.

Expunerile sale se pot grupa în jurul alor trei puncte mai importante, cari sunt următoarele:

1. Partidul național are un rol foarte șters în lupta pentru eliberarea noastră națională.

2. Biserica română unită este antinațională și intrată în putrefacție.

3. Mitropolitul Mangra n'a fost așa de „renegat” cum îl crede lumea. —

Contemporanii ardeleni cunosc situația, dar pentru frații cari ne-au venit din vechiul regat și pentru noua generație, care nu prea cunoaște nici pe Preasfântul autor, nici eveni-

mente de cari s'a ocupat în memoriile sale, îmi permit a pune pe marginea lor câteva însemnări, menite a reduce aceste memorii la adevărata lor valoare.

*

În legătură cu **activitatea partidului național în cursul războiului mondial** autorul afirmă, că acest partid la toate ocaziile s'a străduit să arate, prin frunțașii săi, cât este de loial și „patriot”. Ca dovadă amintește o declarație a dlui T. Mihali — pe care îl avansează de „președinte” al comitetului național —, o declarație de fidelitate, care s'ar fi făcut în numele acestui partid. Absolut inexact. Dl T. Mihali n'a fost nicicând președintele partidului și al comitetului național, ci numai președintele clubului parlamentar al celor 5 deputați naționaliști. Președintele partidului național a fost George Pop de Băsești, iar d. T. Mihali a fost un simplu membru al comitetului național, unde diriguiau alții, adevăd d. Alexandru Vaida, Aurel Vlad, Șt. Cicio-Pop, Goldiș și Maniu. Cât privește apoi declarația de fidelitate a dlui Mihali, acesta a făcut-o numai în numele său, neautorizat de nimeni și cu atât mai puțin de conducerea partidului național.

Adevărata ținută a partidului național s'a văzut din atitudinea câră a fieiertatului *George Pop de Băsești*, care nicicând n'a iscălit nici un fel de declarație. Se știe apoi, că guvernul intervenise, prin fișpanii săi, nu odată zadarnic pe lângă dl *Iuliu Maniu*, ca acesta să facă vre-o declarație de fidelitate în legătură cu războiul. Se știe, că dl Maniu a refuzat pacea oferită de Tisza și chiar o ofertă a împăratului Wilhelm. Tot el, înainte de a pleca pe front, a refuzat oferta generalului comandant al Ardealului Negovan, care, în caz de îndeplinire a unor acte de loialitate, îi promitea rămânerea la vatră. Despre acestea atitudinii mult grăitoare, autorul nu suflă nici un cuvânt, dupăcum nu ține să amintească nici munca uriașă de educație politică și organizare națională depusă de partidul național înainte de izbucnirea războiului. Păr. Ciorogariu, care a ținut să releve un anumit interviu al dlui *A. Vaida*, dictat de altfel dela București, abia per tangentem amintește vestita lui declarație din Camera ungară (18 Octomvrie 1918), care va rămânea totuși pentru vecie o pildă strălucită de eroism național.

Autorul ne expune apoi într'un mod cu totul defectuos și contrar adevărului *tratativele urmate cu Tisza*. El admite, ce-i drept, că Tisza a fost refuzat, că comitetul a rămas în-

* Cu respectarea dorinței exprese de-a i-se păstra pseudonimul, dăm aici însemnările deosebit de interesante ale unui frunțaș mirean al bisericii noastre, cari aruncă o vie lumină asupra metodelor de propagandă ale ortodoxiei »dominante».
N. R.

transigent, dar trage festa oamenilor politici ardeleni, afirmând cu o îndrăsneală uimitoare, că nu ei, ci „*dascălii*” au fost reprezentanții irendentei române. Nu știu, dacă sub „*dascălii*” înțelege autorul pe învățătorii și profesori dela școlile noastre secundare, sau înțelege pe toți îndrumătorii neamului fără osebire de profesiune? Căci dacă — după cum ar fi logic — înțelege pe cei dintâi, trebuie să-l coborâm la realitate din atmosfera imerică, în care plutește, în calitate de fost „*dascăl*”. Este anume adevărat, că covârșitoarea majoritate a „*dascălilor*” și-au făcut cu vârf datoria, dar *atitudinea lor n'a fost cu nimic mai radicală decât a oamenilor politici* (advocați, medici, preoți). Ni-se pare că advocații Coroianu, Rațiu Mihali, Cassiu Maniu au stat în temniță, împreună cu preotul Lucaciu și cu ziaristul Branișce. În schimb, o seamă de „*dascălii*”, ca Siegescu, Alexici, Mangra, Gr. Moldovan ș. a. au format tagna renegaților în fosta Ungarie.

Mai amintim apoi, că autorul a ținut să ignoreze aproape cu desăvârșire existența și *activitatea Consiliului Dirigent*, o emanație și el a partidului național. Și în această tactică, este atât de intransigent, încât n'a amintit nici măcar de organizarea administrativă a Bihorului urmată după eliberarea militară. Retace cu totul vizita făcută acolo, imediat după intrarea armatei, din partea dlui I. Maniu, afirmând, că cel dintâiu bărbat de stat, care a vizitat Bihorul, a fost Alexandru Constantinescu. Într'un loc autorul afirmă, că Consiliul Dirigent n'a făcut nimic pentru *eliberarea Bihorului*. Nu știu de unde și-a cules autorul informațiile sale, dar văd, că ele sunt într'o contradicție atât de flagrantă cu adevărul, încât trebuie să mă întreb cu uimire, ce este mai mare: îndrăsneala autorului de a ne povesti fapte recente lipsite de orice temei real, sau naivitatea de a fi crezut informațiile greșite de cari s'a servit. Se știe doar, că președintele Consiliului Dirigent mereu a cerut dela guvernul central și a insistat pe lângă aliați pentru eliberarea ținuturilor locuite de Români și rămase sub administrație ungurească. Iar în urmă a luat, pe propria răspundere, măsurile eunoscute sub „*operațiile militare dela Tisa*”, cari chiar de loc nu confirmă spusele autorului, că „*n'a făcut nimic Consiliul Dirigent pentru Bihor*”.

*

Autorul nu cruță nici **Biserica română unită**. Ea este prezentată în culorile cele mai negre. Frunțașii ei sunt „*desnaționalizați*”, tendințele ei contrare idealului național, procedurile ei destructive.

La pag. 41 autorul declară sentențios, că: „*Clerul nostru (adecă cel ortodox) nu are interese deosebite de ale credincioșilor lor, cum le are Biserica papală*”. Întreb pe onor. cetitor, că ce poate înțelege Preasfințitul autor sub *aceasta acuză*?! Ce interese „*deosebite*” poate avea clerul român unit de ale credincioșilor?! O fi crezând poate păr. Ciorogariu, că poporul nostru credincios este democrat, iar preoțimea aristocrată, că credincioșii sunt liberali, iar preoțimea reacționară, sau viceversa?! Nu știm. Vedem însă, că de opt ani de zile experimentăm tocmai invers. Poporul credincios ortodox a ținut și a votat cu partidul național (țărănesc), iar preoțimea ortodoxă cu liberalii și cu averscanii. Chiar acolo s'a potrivit deci acuzația Preasfântului istoriograf.

Dar la pagina 49 se incurcă deabinele păr. Ciorogariu. Deoparte este anume silit să recunoască rolul covârșitor ce l-au avut uniții învățați dela Blaj în *lupta pentru redescoperirea noastră națională*, însă pe Șincai, pe Maior, pe Micu Clain, pe Inocențiu ș. a. îi prezintă ca pe adversari ai papismului, care a plănuțit, vezi Doamne, desnaționalizarea noastră,

dar a fost împiedecat de uniții dela Blaj. Șincai și Clain, va se zică, au luptat contra Sfântului Scaun dela Roma: Căinele zburător, sau șearpele fără coadă, minuni ortodoxe, circ fără bani!

În această ordine de idei absurde, păr. Ciorogariu nu se sfiește să declare (pe pag. 55) *catolicismul „un constant și consecvent instrument al politicii de maghiarizare*”. Probabil Preasfinția Sa a înțeles școlile dela Blaj, sau acțiunea „*filomaghiară*” alui Cipariu, sau chiar Bărnuțiu. — Vezi bine, în fața acestor „*dușmani ai românismului*”, Preasfinția sa, amic nedespărțit al renegatului Mangra, este român verde ca stejarul.

„*Doctorilor dela Roma*” li-se dă o deosebită atențiune în cartea dlui Ciorogariu. Acești doctori sunt după dsa „*agenții papismului*”, cari vreau — nici mai mult, nici mai puțin — să ne desnaționalizeze. — Evident, că de cătră noi uniții asemea acuzații sunt primite cu un răs homeric, dar cei cari nu cunosc împrejurările pot fi ușor amăgiți și atunci este explicabil, că au venit și vor mai veni oaspeți din vechiul regat, cari intrând în Catedrala dela Blaj se miră, că aud ... vorbă românească.

Ce crede P. S. Sa Ciorogariu, că este o simplă coincidență, că toate acțiunile mari naționale au fost inițiate și pornite dela Blaj?! Că Simeon Bărnuțiu a fost profesor la teologie catolică și că Axente, prefectul Moldovan, Bărișiu și canonicul Moldovan, au fost catolici?! A uitat P. S. Sa, că după era absolutistă dintre cele două curente politice, cea intransigentă a fost susținută de cătră Blăjeni și cea moderată de Șaguna?! E o simplă coincidență, că dintre memorandiștii și frunțașii neamului, cari au suferit martiraj, aproape toți au fost uniți?! E o simplă coincidență, că Slavici și Brote cari au devenit moderați, alături de Mangra, care și-a renegat principiile, au fost ortodocși?!

Dar, ca să rămânem la obiect, să-și aducă aminte P. S. Sa de *cele două alegeri de mitropolit întâmplare în cursul războiului*. Alegerea la greco-orientali: într'un timp, când România nu intrase în războiu, când deci Ungurii aveau tot interesul să nu bruscheze prea tare sentimentul public românesc. Iar alegerea la greco-catolici: după ocuparea Bucureștilor de către armata invaziunii ungaro-germane, când furia Ungurilor s'a revărsat cu toată puterea asupra noastră și Ardealul a gemut sub cea mai cruntă stare de războiu. Și totuși ce s'a întâmplat? Pânăce greco-orientalii, cu toate că corpul electoral a fost cu mult mai estins, aleg de mitropolit pe *renegatul Mangra*, greco-catolicii — pe cari P. S. Sa îi face „*anti-români*” —, împotriva teroarei nebune, aleg cu mare majoritate de voturi, pe ultranaționalistul *dr. Vasile Suciu*. Să-și aducă aminte Preasfântul autor de aceste două alegeri, să-și pună cenușă pe cap și se înceteze de a ne mai înjura.

*

Cu cât a fost mai aspru față de partidul național și de greco-catolici, cu atât mai blând și mai înțelegător se arată autorul cu **amicul său Mangra**, pe care îl pomenește în cartea sa nu mai puțin decât de 36 ori, în vreme ce numele dlui Maniu este amintit abia de 3 ori, iar a dlui Vaida numai de 2 ori.

Ei bine, autorul se căznește să arate deoparte, că Mangra și-a pus candidatura de mitropolit numai silit de împrejurări, iar de altă parte, că „*întreaga ținută lui Mangra a fost mai mult greșită decât lipsită de altruism*”. Dar a afirma, că Mangra numai silit de împrejurări a candidat la scaunul de mitropolit al Sibiiului e o îndrăsneală fără pereche, după ce se știe, că Mangra s'a făcut renegat cu unicul scop de a ajunge mitropolit și că asta i-a fost ținta vieții. Apoi a scuza, și numai in-

direct, păcatul enorm alui Mangra, este o încercare pe cât de zădarnică, pe atât și de revoltătoare. Știm și înțelegem, fără să ni-se mai spună, că Mangra a fost prietinul intim al autorului, care s'a găsit lângă el chiar la patul de moarte, dar asta trebuia să rămână o împrejurare fără nici o importanță, care nu era iertat să-l influențeze pe autor în memoriile sale.

*

Și cu acestea încheiem observările noastre, constatând că și sub raport literar lucrarea este foarte slabă: Construcție vagă, repetări fără rost și descrieri monotone, cari nu ne compensează întru nimic pentru deraierile supărătoare dela linia adevărului.

Adevărate „*pantlici*” greco-orientale!

Plotinus

Cuvinte de pace

Din vorbirea dela Senat a I. Preasfințitului Alexandru Th. Cisar, arhiepiscopul de București

Cuvântul dela Senat a I. Preasfinției Sale arhiepiscopul Cisar a făcut — prin rezerva cuminte ce și-a impus de-a nu atinge probleme politice cari nu privesc direct biserica — cea mai bună impresie asupra tuturor cercurilor de conducere a țării. Credem deci a fi bine-venit, ca rezumatul scurt și defectuos, dat — după gazetele din capitală — în numărul ultim, să-l întregim acum, în părțile lui mai însemnate, după textul autentic al cuvântării, primit abia săptămâna trecută.

Iată ce-a spus, între altele, reprezentantul dela Senat al bisericii romano-catolice:

... Numesc istorică această clipă, deoarece pentru prima oră se prezintă în Senatul român arhiepiscopul romano-catolic de București, care în persoana mea este *primul arhiepiscop cetățean român* *) mă aflu aici în calitate de reprezentant al bisericii romano-catolice din Țara întreagă, ce numără printre fiii săi un milion și două sute mii credincioși de rit latin, drept care fapt, conform Constituției, ierarhul mai mare în grad este Senator de drept. Mulțumesc tuturor cari au stăruit ca această chestiune importantă să se rezolve mai repede chiar decât așteptam. *Increderea pusă în mine nu va fi stîrbită nicicând*, fiindcă voi ști să prețuiesc onoarea și locul de răspundere ce mi-s'a dat ca să conlucrez la consolidarea Patriei.

Vreau să recunosc dela început că *noi romano-catolici*, cari ne aflăm în Țară din primele veacuri ale creștinismului, *am găsit pe aceste plaiuri mînoase un popor ospitalier și conducători de toată bunăvoința*, astfel că în mod pașnic Clerul a păstorit pe credincioșii săi de diferite naționalități, a întemeiat școale, a zidit biserici. Ruinele bisericii din Cotnari, ale episcopiei catolice din Curtea de Argeș și săpăturile făcute de marele arheolog, profesorul Pârvan, la Istros în Dobrogea, dovedesc ce a fost în veacuri depărtate. Iar azi în România mare aproape nu-i oraș și sat mai măricel, unde să nu fie vre-o biserică catolică, adeseori chiar de valoare arhitectonică, în care se înalță rugăciuni pentru pace, pentru propășire, pentru Dinastie și pentru binele unui popor plin de viață, ce și-a înjghebat o istorie și care tinde cu pași repezi spre apogeul său în rândul popoarelor de vază ale neamurilor europene. Nu-i deci de mirare, dacă *romano-catolicii au fost mereu un element de ordine, de cultură și de morală*, și dacă au devenit dela sine îndrumători în iubirea patriei rămănești depe catedre și depe amvoane, dacă cu drag atâția nu s'au mai reîntors la vetrele lor, ci au rămas aici și au lucrat o viață întreagă și cu entuziasm în Țară, și dacă în războiul Independenței și mai ales al întregirii cu miile

*) Toate sublinierile sunt ale noastre. N. R.

și-au dat viața pentru patria română. Eu personal am sfințit acum câțiva ani, ca episcop de Iași, multe monumente în Moldova, cruci comemorative, pe a căror lespezi sunt săpate în lungi șiraguri numele celor căzuți în luptă — și o spun cu mândrie: N'a fost nici un trădător, ci cu toții, în disciplină militară exemplară, cu rugăciune și cu sfințele taine se pregăteau pentru zilele de asalt. Da, Domnilor Senatori, *Biserica romano-catolică a fost, este și va fi prin credincioșii săi sprijinul Statului și al Dinastiei în timp de pace cât și pe timp de grea urgie.* Numai cel ce-și calcă datoria creștinească poate fi altminterlea, dar atunci nu mai este creștin catolic și fapta lui nesăbuită nu poate atinge onoarea și prestigiul Bisericii dela care s'a îndepărtat.

Iată acum **programul meu:** *Voiu reprezenta și susține interesele bisericii romano-catolice și interesele bisericești ale credincioșilor romano-catolici din întreaga Țara, nefăcând nici o deosebire cu privire la originea etnică, dupăcum se și cuvine unui păstor sufletesc al bisericii lui Hristos.* Dat fiind însă, că în stema Țării sunt cuvintele „Nimic fără Dumnezeu“, sunt convins că toate nevoile religioase și bisericești vor găsi o soluție mulțumitoare, fiindcă prin natura lor și în mod logic nu pot fi decât cereri legitime, și noi nu năzuim la separatism, nici la privilegiu, ci *dorim din tot sufletul colaborare și frăție adevărată ca în primele veacuri ale creștinismului, fiindcă suntem convinși, că, mai ales acum în aceste timpuri grele, e nevoie ca toți să fie călăuziți de un singur gând și dor: Binele Patriei prin credință și virtute!*

Cât privește celelalte interese etnice particulare, acestea sunt indeajuns reprezentate și susținute de către numeroși reprezentanți etnici minoritari. Una este limba sau obârșia, iar alta este religia sau convingerea religioasă: aceste două lucruri independente unul de altul nu trebuiesc niciodată confundate sau identificate, de nu voim să facem confuzie în logică, eroare în istorie și chiar desbinare între fiii, frații și cetățenii aceleiași țări...

Dintr'un interviu al dlui ministru al cultelor. Intrebat asupra celor mai însemnate probleme de resort, d. *Alexandru Lapedatu*, ministrul cultelor și artelor, a spus de curând unui gazetar următoarele lucruri referitoare la culte:

„In cursul legislaturii trecute, sub guvernarea liberală, am prezentat Senatului **proiectul de lege care stabilește regimul general al cultelor.** Atunci n'a mai fost timp ca proiectul acesta să devie lege. Atunci n'am putut încă realiza acordul în ce privește **impărțirea averii bisericești, în cazul când credincioșii trec dela o confesiune la alta.** Iată însă că acum am găsit o soluțiune echitabilă în această chestiune, care nu lezează nici o confesiune și va mulțumi deci toată lumea.

„Acesta va fi primul proiect pe care îl voi prezenta la toamnă parlamentului. **Apoi va veni rândul concordatului,** și în chipul acesta întreaga problemă a cultelor în noul stat român, precum și toate raporturile între stat și culte, își vor fi primit soluțiunea lor.

„Alte proiecte ce țin de culte, la care lucrăm acum, sunt **proiectul de lege referitor la salarizarea clerului** (congres) și proiectul de organizare a învățământului teologic seminary pentru biserica ortodoxă, căci pentru confesiunile celelalte, chestiunea acestui învățământ e cuprinsă în legea regimului general al cultelor.“

Alături de chestia concordatului — în

jurul căreia ne putem aștepta la o nouă alarmare o întreg „Aliotmanului“ sibiienesc — d. ministru Lapedatu anunță deci și legea pentru noul regim al cultelor, spunând că ar fi găsit formula, care „nu lezează nici o confesiune și va mulțumi deci toată lumea“.

Nu cunoaștem această formulă și astfel nu suntem în situația de a putea ști dacă optimismul dlui ministru al cultelor este, ori nu, îndreptățit. Vom fi însă cei dintâi cari ne vom bucura din inimă, dacă proiectul dlui Lapedatu va fi de natură de-a putea mulțumi și în punctul atât de însemnat al averilor bisericești desideratele bisericii noastre.

Ar fi prima dovadă mai grăitoare, că s'a renunțat de ideea desființării bisericii noastre, care, în acest caz, ar continua să mai stăruie doar în capetele înfierbintate ale „neodihniților“ de pe malul Țibinului.

Știri mărunte

Personale. *Lunia trecută, Mons. Alexandru Th. CISAR, arhiepiscopul de București, a făcut o scurtă vizită l. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile, vizitând cu un drum și Congregația noastră de surori dela Obreja. Dela Blaj, l. Preasfinția Sa a plecat spre Oradea.*

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. *Augustin Moldovan* paroh la Mălădia, iar pe pâr. *Petru Scridon* administrator local la Blagea.

Pelerinaj la Nicula. Urmând tradiția de până acum, Preasfințitul Iuliu al Gherlei aranjează și anul acesta, la sf. Maria mare, obișnuitul pelerinaj dela mănăstirea Nicula. Prezența arhierului, care slujește și predică, a dat acestui vechiu dar cam neglijat centru de pelerinaj o nouă strălucire. Ca și altădată, icoana făcătoare minuni a Precurarei va aduna în jurul ei de sigur și acum mii de credincioși, cari refăcuți sufletește vor adauge o nouă pagină la străduințele spre mai multă viață ale bisericii noastre.

Rectificare. In articolul »O sărbătoare« din numărul nostru ultim s'a strecurat, la sfârșit, în partea de orientare asupra situației dela noi a ordinului Assumpțiștilor, o greșală de cules, care schimbă esențial înțelesul: Tinerii primiți în »Casa Domnului«... cari vor fi pregătiți cu studii secundare și filosofico-teologice superioare, vor fi apoi puși la dispoziția »Arhierului«, iar nu a »tineretului«, cum s'a cules din greșală.

Locale. Luni, la Adormirea Maici Domnului, va predica în catedrală pâr. *Dr. Victor Măcaveiu*, canonic mitropolitan, iar Dumineca viitoare, a zecea după Rusalii, pâr. *Ștefan Pop*, profesor la liceul de băieți.

— In legătură cu șirele noastre referitoare la *miseria apei* din numărul ultim, primăria orașului ne anunță, că stagnarea lucrărilor este numai aparentă, dupăce materialul necesar conductei (țevile și hidranții) a fost comandat încă la 18 Iulie, așa că până la sfârșitul lui August va trebui să sosească. Până atunci este timp pentru angajarea, prin concurs, a manoperei potrivite, așa că apa, captată deja, dela »izvorul Craiesei« va putea fi pusă la dispoziția publicului cel mai târziu pela mijlocul lunei Octombrie, »când apoi orașul va avea apă abondentă.«

— Luăm act cu plăcere de aceste lămuriri și dorim ca tot ce se spune în ele să se realizeze cât mai fără întârziere.

Dumineca decretată zi de odihnă în Turcia. Contrar dispozițiilor Coranului, care fixează odihna săptămânală pe ziua de Vineri, o dispoziție recentă a dictatorului Kemal introduce, din motive de utilitate, ca zi oficială de odihnă ziua Duminecii creștine. Știrea nu este încă confirmată, dar, considerând dispozițiile anterioare ale marelui reformator turc, n'ar fi nici o mirare să se confirme.

Suprimarea clasei a patra la căile ferate. Experiența făcută cu introducerea clasei a patra la căile ferate, n'a dat rezultatele așteptate și de aceea e vorba ca ea să fie suprimată pe ziua de 15 August c. Aranjată în vagoane de mărfuri fără uși și ferești potrivite și fără cel mai mic confort necesar igienei și siguranței călătorilor, această clasă s'a dovedit în adevăr vrednică de-a fi suprimată. Ideea în sine n'a fost însă rea, fiindcă tariful redus al clasei IV ușura foarte mult călătoriile populației nevoiașe, și de aceea inomis va trebui găsit un aranjament potrivit și pentru viitor.

† **Pâr. Andreiu Centea**, protopop onorar și paroh al Sălsigului, s'a stins la 1 August c. în anul 75 al vieții și 49 al preoției sale cinstite. Alături de numeroase rudenii, îl deplâng și toți ceice au cunoscut pe acest om de inimă și funtaș al vieții publice din părțile acelea. — Odihnească în pace!

† **Pâr. Vasile Cotețiu**, paroh al Mănăului (eparhia Orăzii), s'a stins la 28 Iulie c. în anul 57 al vieții și 30 al preoției sale cinstite. Îl deplâng numeroase rudenii. — Fie-i par-tea cu dreptii!

† **Dr. Ilie Câmplan**, medic lt. colonel în Cluj, s'a stins la 27 August c. în anul 50 al vieții și 25 al fericitei sale căsătorii. — Odihnească în pace!

* **Aviz.** Subsemnatul cu onoare aduc la cunoștință că mi-am deschis **birou advocațional în Dumbrăveni (tost Ibașfalău) Jud. Târnava mică în str. Avram Iancu nr. 6.** — Cu stimă **Dr. MIHAIL MOHAI.**

Telefonul „Unirii“.

„Târnava“. **Dicioșanmărtin.** Căzându-ne abia acum sub ochi cele scrise de DVoastră într'un număr trecut sub titlul: »Bătaie cu protopop. Vă mărturisim că am rămas foarte surprinși de observarea, că Blajul are să ofere în curând »Răsplata muncii« celorce s'ar fi bătut în alegeri. »Blajul« — care în gândul DVoastră se confundă cu Ordinariatul bisericesc — n'a dat încă atari decorații și nu credem să o facă nici pe viitor. Probabil nu va decora însă nici pe aceia cari îi atribuie, așa din senin, gânduri pe cari nu le-a avut niciodată.

„Națiunea“. **Cluj.** Un singur moment nu ne-am făcut iluzia, că șirele noastre vor avea darul să Vă readucă complet la realitate. Prea erați grozavi în ceace scriați sub titlul: »O monstruositate blăjeană«, decât să ne fi închipuit, că o să puteți ajunge pe urma răspunsului ce Vi-s'a dat la o retractare formală pe întreagă linia. Avem totuși satisfacția de a Vă fi adus la o coborâre a glasului, pe care ar fi de dorit să nu-l mai puneți în scenă pe viitor nici chiar față de propriul personal de serviciu. In scrisul DVoastră mai nou, din numărul dela 9 August, ceace a fost înaintat »monstruos« a ajuns a fi numai »sinistru«, »îndrănelile fără păreche« ale directorului nostru au luat proporțiile unui simplu »abuz«, iar — și asta este mai important — »mustrearea« ce s'ar fi adus l. Preasfințitului dela Oradea pentru că nu a rostit la Senat »declarația încalificabilă« a dlui Maniu, s'a redus la reproducerea fidelă a șirelor noastre, din cari poată să vadă oricine, că ceace ne-ați atribuit în articolul precedent n'a fost decât o stupidă calomnie. Restul sunt fleacuri, și pe măsura ce se vor potoli căldurile, o să Vă dați, sperăm, și DVoastră tot mai mult seama, că V'ați agitat pe de geaba. »Unirea« nu este — dupăcum am mai spus-o de atâtea ori — un organ oficial și astfel nu a fost, dar nici nu putea fi impusă, nimănui din oficiu. Este însă altceva. »Unirea«, ca oricare altă publicație de cuprins religios, are favorul de-a putea fi plătită și din banii bisericii. Cei mai mulți preoți nu se folosesc însă de acest drept și o plătesc din al lor, și încă în fellul, că — pentru a cruța cheltuielile de porto — cei din arhidieceză s'au învoit, ca sumele de abonament să fie reținute, la mijloc de an, pe cale particulară din retribuțiile lor dela stat. Oricine știe însă, că aceasta nu este o »reținere oficială« de natura celorlora cari se fac pentru foi ca fosta »Infrățirea«, recenta »Biruina« și probabil actuala »Națiunea«. Iar celce V'a informat altfel, este de cea mai perfectă reacredință.

P. Făgăraș Chestiunea deosebiri de vederi politice dintre DVoastră și ceice conducem »Unirea« o socotim definitiv aranjată prin cele publicate în această materie mai în primăvară. O redeschidere a ei nici n'ar mai interesa altfel astăzi pe nime. Iar cât privește cealaltă latură a scrisului DVoastră, de-a spăla anume guvernul averescan de acuza subtragerii de bani publici care apasă asupra lui, credem iarăși că nu în coloanele noastre poate să se facă aceasta. Inregistrând și noi, la timpul său, această acuză nu ne-am făcut decât ecoul opiniei publice profund alarmate, fără să fi insistat în chip mai deosebit asupra acesteia. Acuză, pe care să fim deci datori a o scoate din lume. Am spus-o însă și o spunem din nou: Când se va fi dovedit — ce nu este cazul —, că totul a fost doar o inscenare, vom fi cei dintâi cari ne vom grăbi să înregistrăm și aceasta versiune.

„Telegraful Român“. **Sibiul.** Greșiti foarte mult, când Vă supărați pe Vatican, pentru că nu înțelege să

participe la conferențele hibride dela Stockholm, Lausanne și aiurea, cari nu vor duce nicidecum la înfăptuirea gândului care le-a dat viața. Unirea bisericilor nu se poate face pe bază de compromisuri dogmatice, iar o „unire”, a celor ce nu stau pe aceleași baze de dogme nu poate avea nici o tărie. Conștie de aceste adevăruri, Roma — care de altfel a înfăptuit de mult și desăvârșește mereu ideea internaționalismului creștin — nu simte nici o nevoie de atari congrese și, oricât ați fi DV. de altă părere, această atitudine de înaltă conștiință și demnitate contribuie și ea, în mare măsură, la întărirea ei.

Ț. Șteiu. Vă avizăm, că am primit suma de Lei 200, abonment pe anul curent.

Dr. S. Mediaș. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

C. Noșig. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

P. Aiud. Am primit abonamentului pe o jumătate de an.

P. Câmpia Turdei. Suma de 100 Lei am primit-o.

E. Letca. Am primit 200 Lei. Adresa am corectat-o.

T. Aiud. Am primit abonamentul pe 1926 și 1927.

T. Necopoi. Achitat până la finea anului curent.

Ș. Dobrocina. Suma de 200 Lei am primit-o.

Arhiepiscopia gr.-catolică de Alba-Iulia și Făgăraș

Nr. 4816 - 1927.

Concurs

la oficiul de medic arhiepiscopian

Pentru completarea oficiului de **medic arhiepiscopian în Blaj** se publică prin această concurs, cu termenul de **15 Septembrie 1927**, în următoarele condițiuni:

1. Ca **retribuție** i-se fixează salarul cu gradațiile și accesoriile — dupăcum se plătesc dela stat — a unui medic primar de județ și asimilații, pe care le va putea ridica în rate lunare anticipative. **Banii de cvartir**, de asemenea i-se vor plăti după normele dela stat. După disponibilități și acord reciproc, i-se va putea da eventual cvartir în natură.

2. **Chestia pensiunii** se va aranja în legătură cu fondul de pensiune al oficialilor administrativi arhiepiscopiani.

3. Ca **obligamente** i-se fixează următoarele:

a. **Ingrijirea medicală** a întregului personal arhiepiscopian din gremiu, precum și a personalului din serviciul Internatelor de învățământ, înșirate mai jos, și a Instituțiilor de administrație bisericească din Blaj.

b. **Ingrijirea medicală** a studenților teologi și a elevilor dela liceul și școala normală de băieți, precum și a celor dela Atelierele orfelinatului mitropolitan și a școlii de meserii și industrie. Aici amintim și vizitele și inspecțiile medicale cerute de regulamentele școlilor de mai sus, ca vizitarea candidaților de teologie și a elevilor meniți a fi primiți în Internatele de băieți, precum și alte vizite cerute de regulamente și împrejurări.

c. **Supravegherea și îndrumarea sanitară** a institutelor de învățământ înșirate mai sus, precum și a Internatelor liceului și a școlii normale de băieți.

d. **Propunerea medicinei pastorale** la Academia de teologie și a Igienei la liceul și școala normală de băieți, în numărul de ore prescris de Consistor.

e. **Rezolvirea chestiunilor de specialitate** (păreri medicale, certificate de sănătate ș. a.), în toate cazurile cerute din partea Consistorului.

4. Intre marginile posibilității, medicul arhiepiscopian va putea avea în orașul Blaj — nu și afară de oraș — și **practică privată**, dar cu rezerva expresă, că aceasta poate fi deprinsă numai în măsură care să nu-l stânjenească în împlinirea, acurată și la timp, a îndatoririlor sale oficiale.

5. **Față de orice concurent** Consistorul

își rezervă dreptul de a-l numi, pe timp de un an, numai cu **titlu de provizor**, fără ca aceasta să-i aducă vre-o scădere în retribuțiile sale prevăzute mai sus.

6. **Petițiile vor fi înzestrate cu următoarele documente:**

a. Extras matricular de botez.
b. Diplomă de medic, în original ori copie legalizată.

c. Dovadă despre cvalificarea de-a putea propune Igiene la școlile secundare. In lipsa acesteia o declarație, că în timp de doi ani își va câștiga aceasta dovadă.

d. Atestat despre practica de până acum.
e. O scurtă schițare biografică a activității de până acum.

Blaj, din ședința consistorială, ținută la 2 August 1927.

Dr. Vasile Suci

1-3 arhiepiscop și mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș.

Publicare de licitație.

Pentru **darea în întreprindere a lucrărilor de zidire a sf. biserici gr.-cat. române din Bouțarul de jos**, jud. Hunedoara, se publică licitație minuendă și cu oferte închise și sigilate **pe ziua de 14 August a. c. ora 2 după masă**. Licitația se va ține în cancelaria parohială din Bouțarul de jos.

Planul, devizul de spese, condițiunile generale și speciale, se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Concurenții vor înainta odată cu ofertele închise și vadiul de 10% din prețul oferit.

Nu vor fi admiși la licitație decât antreprenorii cu cvalificație recerută. Concurenții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a alege și preda lucrările acelu antreprenor, în care va avea mai mare încredere.

Bouțarul de jos, din ședința comitetului parohial ținută la 10 Iulie 1927.

Valer Paveloni
paroh-președinte. 2-2

Ioan Boldea
epitrop bisericesc.

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătășă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cadelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 9-?

Tipografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj.

Preoții!

Invățătorii!

Comandați

LA LIBRARIA ANCA

CLUJ

„Cărarea Fericirii“

Carte de rugăciuni de preotul G. MĂNZAT. Conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni la orice ocaziune, fiind aprobată de P. S. dl episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581-1925.

Legată în carton tare pentru școlari 85 Lei.
> > până la finea cu cruce aurită 140 >
> > piele lux, pe hârtie velină 280 >
> > > șcl. pentru dame 350 >

Nou!

Nou!

„Domnului să ne închinăm“

Carte de rugăciuni pentru elevi în leg. tare lei 25.

Predici la morți 60 Lei

Predici p. postul mare

50.— Lei

Teatre populare 15—30 Lei.
școlare 15—30 Lei.

Monoloage și dialoge

10—15 Lei.

Album de modele românești (250 motive) 100 Lei.

Porto recomandat costă 15—30 Lei.

Mare depozit de clopote

dela 25 kg. în sus. Ornate bisericești. Odăjdii. Prapori etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT.

(20) 15—20

Turnătorie de clopote și metal.

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 38—52

Mare senzație la Blaj!

Mașini de cusut, cele mai bune fabricații, **15 ani garanță**, cu prețuri neobișnuit de ieftine, în rate. **Mai țin în depozit:**

Motociclete, Bicietele, Radioaparate, Gramofoane, Plăci, Ultimele noutăți: Schimy, Fox-trot, Scharleston, opore etc. și toate accesoriile, în rate lunare cu prețuri foarte convenabile la reprezentantul firmei „SIEGER“ Blaj, Strada Axente Sever Nr. 9.

Se caută agenți pentru vânzarea acestor articole în Blaj și jur. Remunerație bună!

(347) 1—1

Se caută

UN UCENIC pentru librărie și unul pentru tipografie, cu 2—4 clase liceale. Primește toată întreținerea la **Librăria Anca Cluj Str. Regina Maria Nr. 43.**